

Informe general sobre l'abast a Catalunya de l'aplicació per a la gestió de la biblioteca escolar ePèrgam

(juny del 2015)

Elaborat per:

Sergi Castañé López

Índex de continguts

1. Introducció.....	2
2. Objectiu de l'estudi.....	2
3. Anàlisi general de la situació dels centres de Catalunya que disposen de l'aplicació ePèrgam.....	3
4. Conclusions.....	11

1. Introducció

L'aplicació ePèrgam per a la gestió de la biblioteca escolar és fruit de l'evolució del Pèrgam 1.1 creat l'any 1977 pel Programa d'Informàtica Educativa del Departament d'Ensenyament. En la fase pilot, desenvolupada durant el curs 2003-2004, es dona accés a l'ePèrgam a 50 centres educatius, públics i concertats.

L'any 2005, arran de la creació del Programa biblioteca escolar puntedu, dins dels Programes d'Innovació Educativa, es comença a donar accés a l'ePèrgam als centres educatius seleccionats en les convocatòries del Programa.

A partir del curs 2008-2009, s'ofereix la possibilitat d'accedir a l'aplicació a tots els centres que ho demanin. L'única condició que se'ls posa és que facin la formació bàsica del primer curs de biblioteca escolar.

Anteriorment, diferents informes alerten de la necessitat de buscar una alternativa a l'ePèrgam: un nou programa de biblioteques escolars que treballi amb els estàndards bibliotecaris i doni suport a la xarxa de biblioteques escolars desenvolupada pel Programa puntedu. Es crea un grup de treball dins el Departament per fer possible el canvi, i fins i tot es programa una prova pilot al Baix Llobregat, que no s'arriba a desenvolupar.

De totes maneres, es va treballant en la millora de l'aplicació ePèrgam, que es va crear dins d'un evolutiu 1.4. Quan va arribar a les 700 biblioteques, que era el «sostre» que l'aplicació tenia marcat, es va clonar, i a partir d'aleshores han existit dos entorns: ePèrgam 1 i ePèrgam2. En aquests moments sembla que ja no hi ha límits i en aquest curs 2014-2015 s'ha realitzat la unificació de les dues versions existents de l'aplicació.

2. Objectiu de l'estudi

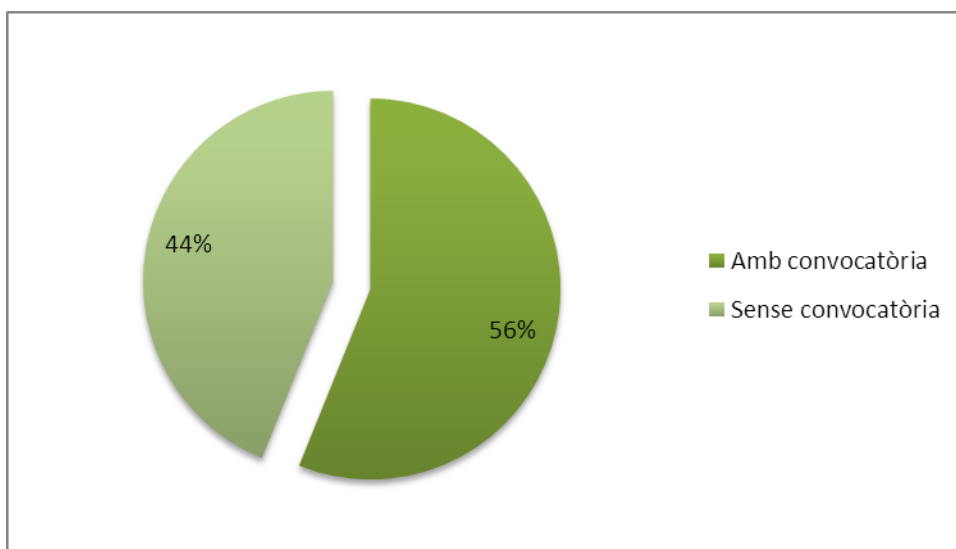
L'aplicació ePèrgam, tot i que no compleix els estàndards bibliotecaris, fa un servei que els centres que el tenen valoren positivament. S'hi ha anat incorporant millores i està previst continuar en aquesta línia. L'objectiu fonamental d'aquest treball és recollir les dades reals de l'aplicació, saber el nombre total de centres educatius que la tenen, quina és la seva distribució territorial (per titularitat i per nivells educatius), i si disposen d'espai virtual de difusió i d'una biblioteca pública propera.

3. Anàlisi general de la situació dels centres de Catalunya que disposen de l'aplicació ePèrgam

A Catalunya hi ha un total de 5.316 centres educatius, un 35% dels quals disposa de l'aplicació de gestió de la biblioteca ePèrgam.

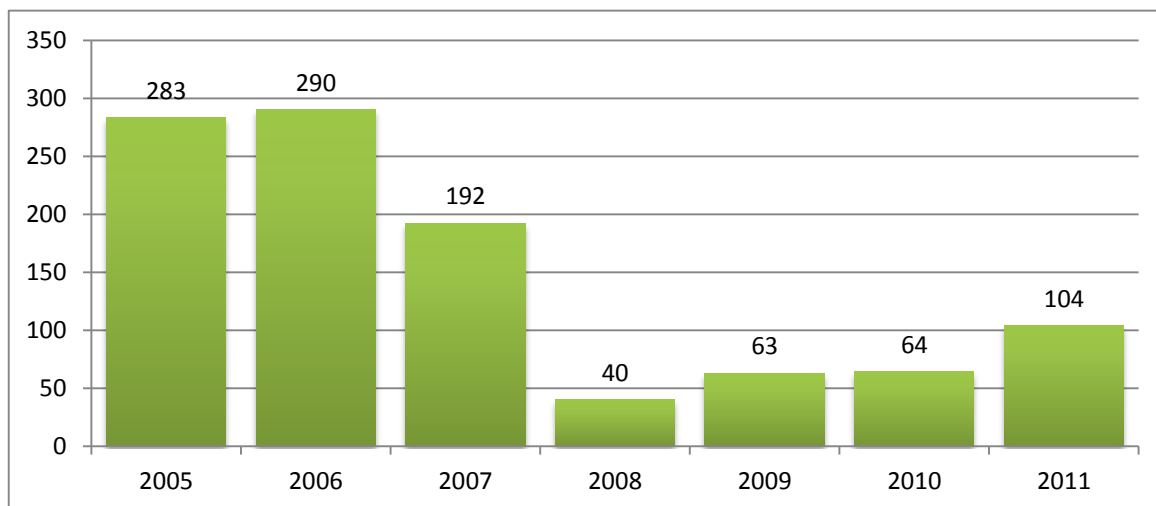
El present estudi consisteix en una anàlisi dels 1.846 centres ePèrgam, pràcticament la totalitat dels centres amb aquesta aplicació.

D'aquests 1.846 centres, n'hi ha 1.036 (56%) que van ser seleccionats en les diferents convocatòries puntedu i 810 (44%) que no, és a dir, parteixen de la demanda directa del centre al Programa per accedir a l'aplicació.

Gràfic 1. Percentatge de centres amb l'aplicació ePèrgam que van ser seleccionats en convocatòria i els que no.

S'observa que la majoria dels 1.036 centres que van ser seleccionats per convocatòria es concentra entre els anys 2005, 2006 i 2007, en què van ser seleccionats 283 centres, 290 i 192 respectivament. A partir del 2008, va disminuir la selecció: 42 el 2008, 65 el 2009, 65 el 2010 i 105 el 2011.

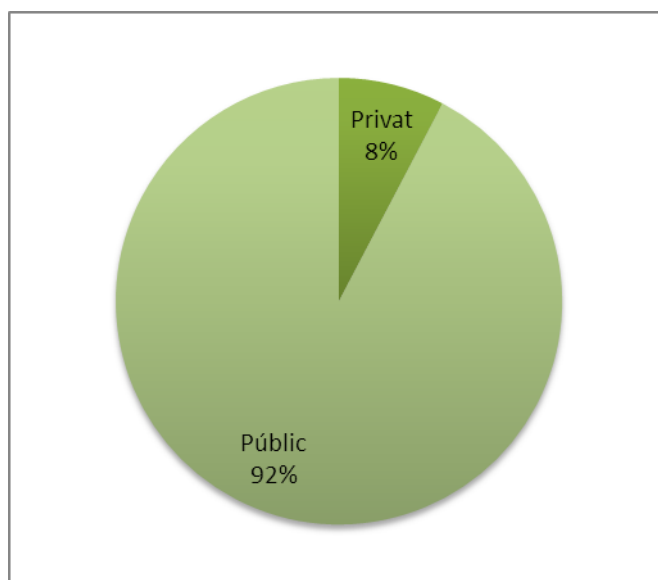

Gràfic 2. Quantitat de centres seleccionats a la convocatòria puntedu per anys.

3.1 Sobre la naturalesa i la titularitat dels centres

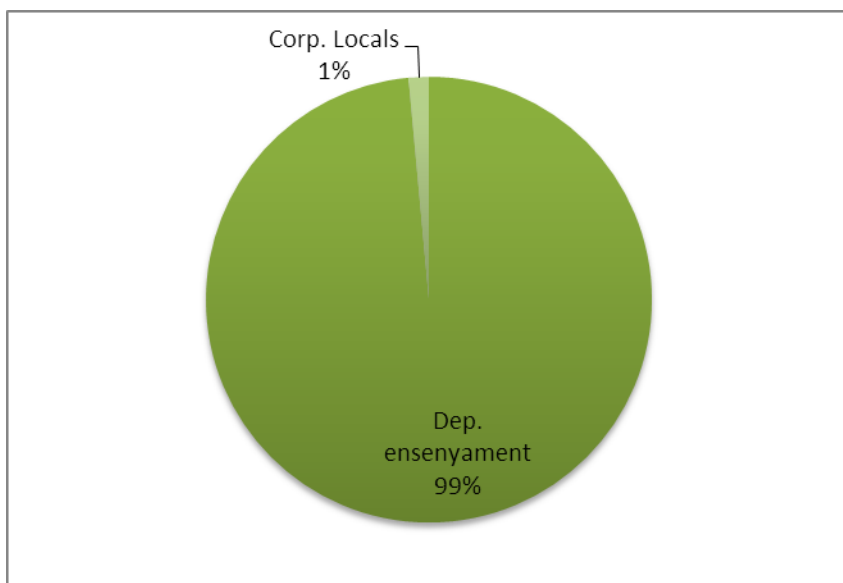
Els centres amb l'aplicació ePèrgam són majoritàriament públics: 1.704 (92%) són públics i 142 (8%), privats.

La majoria –1.678 (92%)–, depenen del Departament d'Ensenyament.

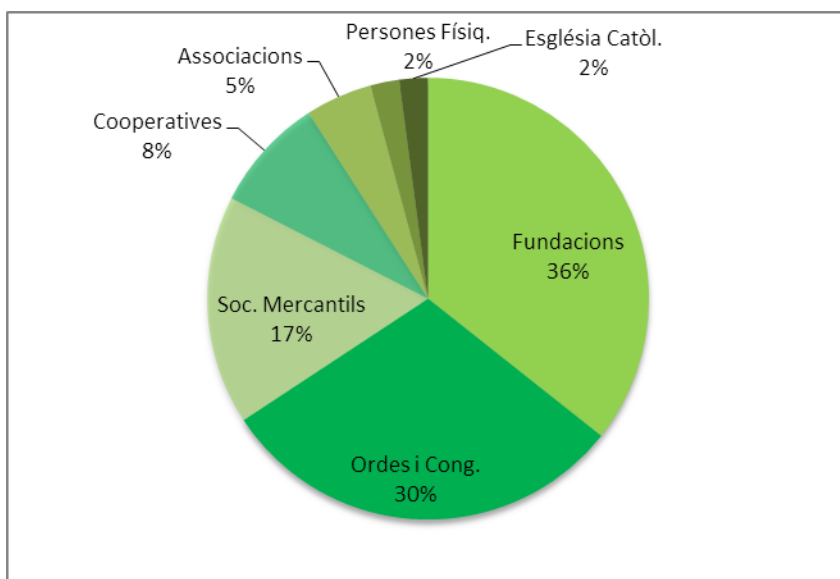
Gràfic 3. Percentatge de centres públics i privats.

El 99% de centres públics depenen del Departament d'Ensenyament, enfront de l'1% dels centres, la titularitat dels quals correspon a corporacions locals.

Gràfic 4. Percentatge de centres públics segons la titularitat.

La titularitat dels centres privats està força repartida: 51 de fundacions, 43 d'ordes i congregacions, 24 de societats mercantils, 12 de cooperatives, 7 d'associacions, 3 de persones físiques i 3 de l'Església catòlica.

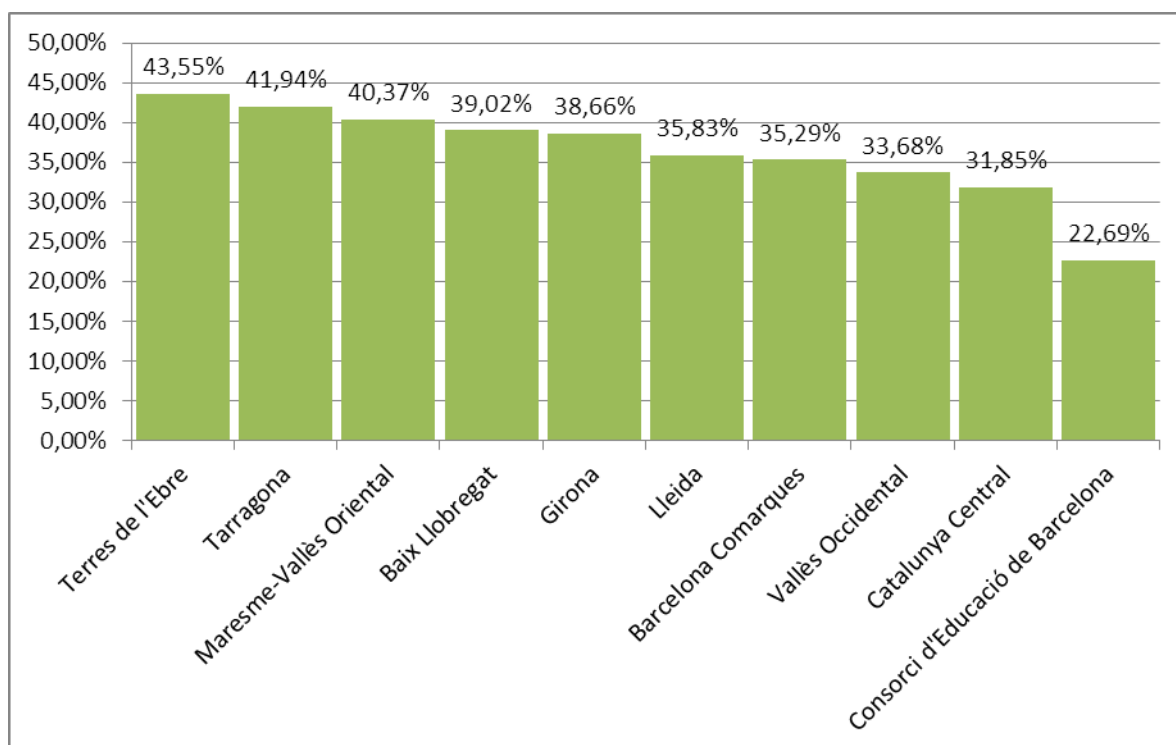
Gràfic 5. Percentatge de centres privats segons la titularitat.

3.2 Distribució per serveis territorials

Els Serveis Territorials en què es desplega la presència del Departament d'Ensenyament per tot el territori català presenten una distribució desigual, per causa de l'alta concentració de població a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Actualment els Serveis Territorials del Consorci d'Educació de Barcelona concentren el 17,7% dels centres de tot Catalunya, mentre que la resta de serveis concentren entre el 3 i el 12% dels centres.

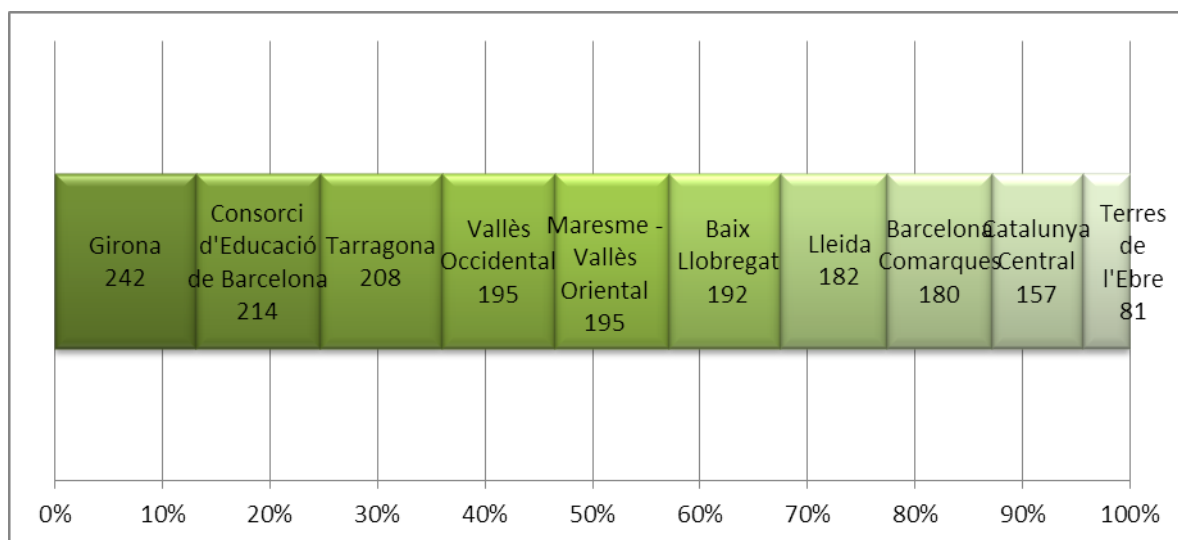
L'àrea que gestiona el Consorci d'Educació de Barcelona és la que té menys centres amb l'aplicació ePèrgam en relació amb el total de centres que hi ha. Té un total de 943 centres educatius, dels quals tenen el programa ePèrgam 214 (22,69%). Cal destacar que l'Institut Municipal d'Educació, conjuntament amb el Consorci d'Educació de Barcelona, ha facilitat unes 70 llicències del Programa de gestió bibliotecària Absys.edu per a centres que tenien l'ePèrgam i ara han passat a l'Absys.edu.

Gràfic 6. Percentatge de centres amb l'aplicació ePèrgam del total de centres dels Serveis Territorials.

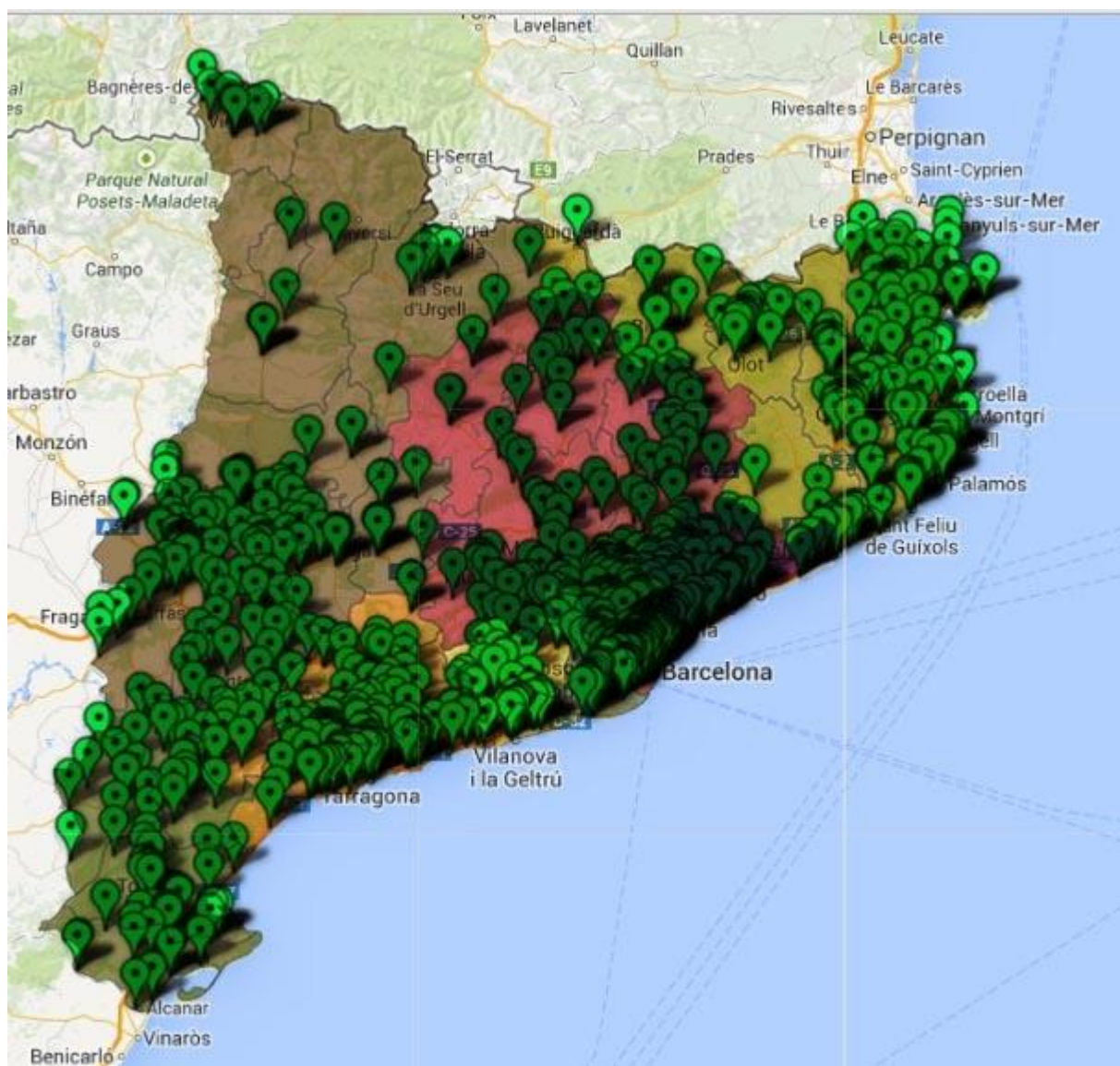
A l'altre extrem tenim que les Terres de l'Ebre són els serveis territorials amb un percentatge més elevat de centres dotats amb l'aplicació ePèrgam. Aquests serveis territorials tenen 186 centres educatius, dels quals uns 81 (43,6%) disposen de l'aplicació ePèrgam. La resta se situen en una forquilla d'entre el 31,9% i el 41,9% del total de centres que tenen l'aplicació.

D'altra banda, els de Girona són, en valors absoluts, els serveis territorials amb més concentració de centres que disposen de l'aplicació ePèrgam (242), seguits del Consorci d'Educació de Barcelona (214), Tarragona (208), el Vallès Occidental (195), el Maresme-Vallès Oriental (195), el Baix Llobregat (192), Lleida (182), Barcelona comarques (180), Catalunya Central (157) i Terres de l'Ebre (81 centres).

Gràfic 7. Concentració dels centres ePèrgam per Serveis Territorials d'Ensenyament.

Mapa de georeferenciació dels centres educatius que tenen l'aplicació ePèrgam per a la gestió de la biblioteca de centre

En cada etiqueta hi ha la informació següent:

Nom del centre:

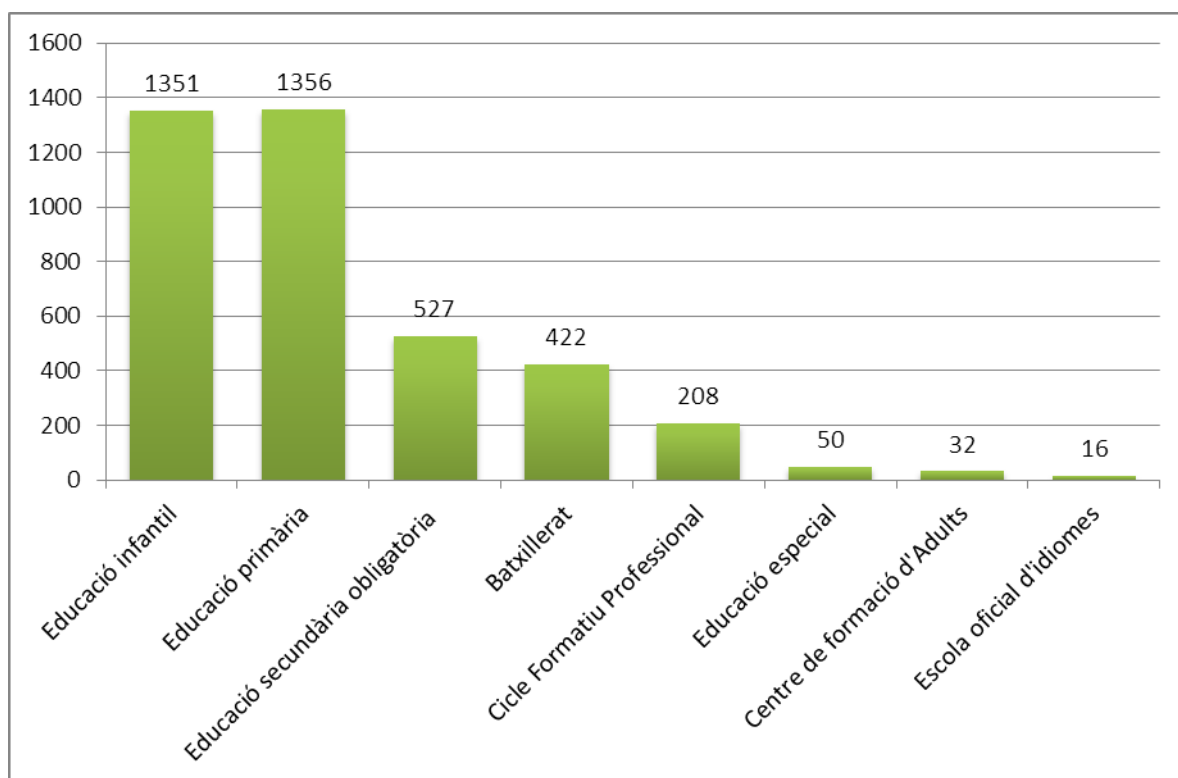
Municipi:

Espai web de la biblioteca de centre:

Biblioteca pública més pròxima:

3.3 Quins nivells educatius ofereixen els centres amb l'aplicació ePèrgam?

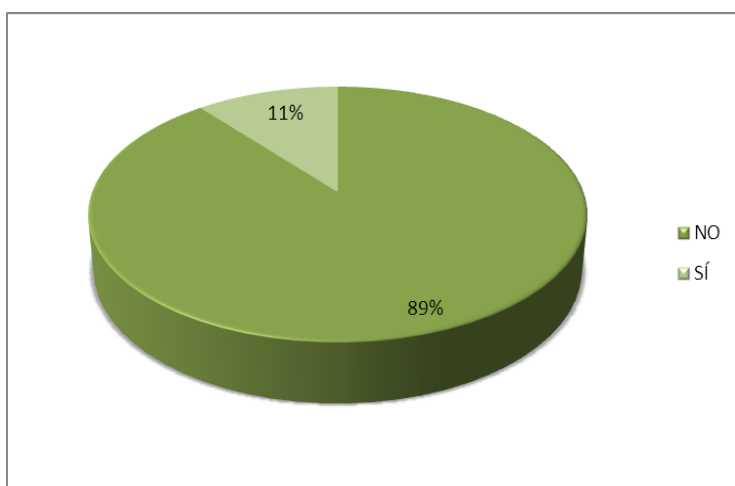
La gran majoria dels centres que disposen de l'aplicació ePèrgam ofereixen educació infantil i primària (1.351 centres i 1.356 respectivament). També és destacable la presència de força centres d'educació secundària obligatòria (527) i de batxillerat (422). En menor mesura hi ha els que ofereixen cicle formatiu professional (208), educació especial (50), formació per a adults (32) i escoles oficials d'idiomes (16).

Gràfic 8. Concentració dels centres ePèrgam per nivells educatius que ofereixen.

3.4 Quants centres amb l'aplicació ePèrgam tenen espai virtual?

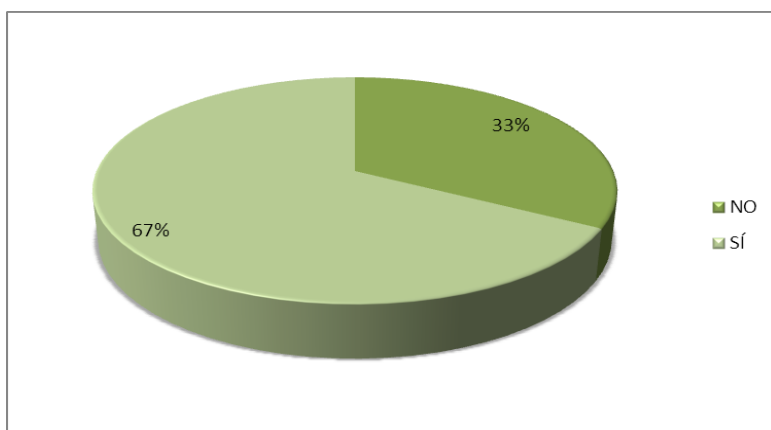
Lentament va creixent el nombre de centres que tenen un espai virtual de la biblioteca. Actualment hi ha 203 centres educatius, un 11%. La creació del *Directori de blogs i webs de biblioteques escolars* sens dubte n'ha facilitat el creixement. Queden 1.643 (el 89% de centres) que tenen ePèrgam i no posseeixen espai virtual.

Gràfic 9. Percentatge de centres amb espai virtual.

3.5 Quants centres amb l'aplicació ePèrgam tenen biblioteca pública a prop?

Hi ha 1.237 centres educatius, el 67% dels quals tenen una biblioteca pública a prop. Un 33 % (609 centres) no en tenen.

Gràfic 10. Percentatge de centres amb biblioteca pública a prop.

4. Conclusions

De totes les dades obtingudes en l'estudi, destaquem les següents:

- Un 35 % de centres educatius (1.846) tenen biblioteca ePèrgam.
- El 59% de centres educatius (1.036) són de convocatòria puntedu.
- Un 44% de centres educatius (810) no van ser convocats pel Programa puntedu.
- El 92% de centres educatius (1.704) són centres públics.
- Un 8% de centres educatius (142) són centres concertats.
- Els Serveis Territorials de Terres de l'Ebre són el territori amb més nombre de centres –un 43,6% (81 centres)– amb l'aplicació ePèrgam, del total de centres educatius.
- Els Serveis Territorials de Girona tenen, en valors absoluts, més concentració de centres (242) que disposen de l'aplicació ePèrgam.
- Els centres d'Educació Infantil i Primària són els que tenen més biblioteques amb l'aplicació ePèrgam (1.356).
- Un 11% de centres docents (203) tenen espai virtual.
- El 67% de centres docents (1.237) tenen a prop una biblioteca pública.

Des dels seus inicis, l'ePèrgam, ha anat evolucionant positivament, i acull un nombre de centres educatius cada cop més important. Any rere any, incorpora millores de la llista que té pendents i que permeten els evolutius que es programen.

L'ePèrgam és l'aplicació del Departament d'Ensenyament actualment gestionada per l'empresa *itteria*. Tot i que no compleix els estàndards bibliotecaris, en aquests moments no té alternativa. Fa una funció important als centres que disposen de biblioteca, perquè ajuda a catalogar, organitzar els llibres, els documents de la seva col·lecció, que sovint és molt nombrosa.

És important continuar treballant en les millores de l'aplicació, sense que això vulgui dir que s'hagi de renunciar a substituir-la per una eina millor, quan sigui possible. Disposar d'una aplicació documental més professional per a les biblioteques dels centres estalviarà molt temps de catalogar, temps, d'altra banda, tan necessari per als professionals de les biblioteques de les escoles i instituts, perquè el puguin dedicar a la seva tasca prioritària: la dinamització dels recursos de lectura i informació per al suport al currículum i eixos transversals.